

NOORD-BRABANDER.

Donderdag, 24 Augustus.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 20 Augustus.

De toestand der Hertogin van St. Len laat weinig hoop over; de gewezen Koningin van Holland is zoo zwak, dat zij op een armstool naar het balkon moet gedragen worden om de frissche lucht te scheppen. In dezen staat van zaken, zegt de *Baseler Zeitung* kan men de verwijdering van den Prins niet vorderen; welk gouvernement zouden eenen zoon van het sterfbed zijner moeder kunnen wegrukken?

In den loop dezer maand zal te Toplitz het gedenkteeken worden ingewijd, hetwelk, naar het voorbeeld van Oostenrijk en Pruisen, de Keizer van Rusland tot nagedachtenis der in de jaren 1812 tot 1815 gesneuvelde Russische krijgslieden doet oprigten. Men geloof, dat wederom vele aanzienlijke personen tot deze feestelijkheid te Toplitz zullen vergaderd zijn.

Berigten uit Napels van den 5 Augustus melden, dat in den nacht van den 4 op den 5 onder de Napoli aasche regementen, die te Napels en in den omtrek liggen, een komplot tegen de regering is ontdekt geworden, waarop verscheidene gevangennemingen, meest van onderofficieren, zijn gevolgd. De gearresteerden zijn meest Sicilianen, die van eenen onbekenden handgeld schijnen ontvangen te hebben. — Volgens de jongste opgaven betrekkelijk de cholera, hebben te Napels dagelijks nog tusschen de 20 en 30 sterfgevallen plaats. Het was in het begin dezer maand te Napels zeer heet; maar de nachten waren daarentegen zeer koel. Er ontbreekt onze stad, schrijft men verder uit Napels, niets dan 10,000 vreemdelingen, om weder wat geld in den omloop te brengen; want de ellende is groot. Mogten toch de regeringen van Italië van het wederzijdsche afsluitingsstelsel terugkomen, want de ondervinding heeft nu toch duidelijk geleerd, dat zij nutteloos zijn en daarbij de ingezetenen bederven en tot misdadigers maken.

Uit Baireuth wordt gemeld, dat den 12 Augustus des voormiddags om 10 uur, te Munchberg in een huis aan de westzijde der bovenstad, brand is ontstaan, die binnen een uur zoodanig de overhand nam, dat deze des avonds, op weinige uitzonderingen na, in eenen puinhoop was veranderd. Een hevige zuidwestenwind verijdelde alle pogingen tot blussching van den brand. Zestig woonhuizen, alsmede niet minder dan negen gebouwen, en vele schuren met hooi gevuld zijn eene prooi der vlammen geworden. De brand schijnt ontstaan te zijn door iemand, die met eene brandende pijp op een duivenslag is geweest.

Den 14 dezer is te Mentz, gelijk aangekondigd was, het door den beroemden beeldhouwer *Torwaldsen* vervaardigd standbeeld van *Johann Gutenberg* (die in Duitschland vrij algemeen voor den uitvinder der boekdrukkunst wordt gehouden) plegtstatig ingewijd. Den 16 dezer heeft eene vergadering van geleerden, boekhandelaars, drukkers en lettergieters goedgevonden, dat het eeuwfeest der uitvinding den 24 Junij 1840 zal gevierd worden.

De Koning en Koningin van Hanover zijn den 5 dezer te Karlsbad aangekomen.

Volgens hetgeen de Staatscourant van Hanover gezegd heeft, zal de Koning zijne voorstellen over eene wijziging der constitutie nu aan de *bestaande* Staten-Vergadering laten doen, en niet aan eene vergadering, ingevolge de staatsregeling van 1819 op te roepen, zoo als aanvankelijk het voornemen was. Dit is een groot onderscheid; want de tegenwoordige Statenvergadering maakt een deel der wetgeving uit en neemt besluiten, terwijl die van 1819 slechts een raadplegend ligchaam was, dat over landelijke zaken kon gehoord worden, maar niet te beslissen had, zoodat het aan de regering altijd vrij bleef om naar goedgevonden te handelen.

ENGLAND.

LONDEN, den 20 Augustus.

Den 17 heeft H. M. de koningin een luisterrijk diner gegeven, waarbij onder anderen het korps diplomatiek tegenwoordig was. De Koningin-weduwe is van hare onpasselijkheid weder nagenoeg

hersteld. Hoogstdezelve zal waarschijnlijk dezer dagen een togtje naar het eiland Whigt doen.

— Te Windsor worden prachtige toebereidselen gemaakt, om de Koningin, die aldaar den 22 dezer hare intrede doen zal, te ontvangen.

De 51ste verjaardag der Hertogin van Kent, Hr. Ms. Moeder, is onder anderen met een groot diner ten hove gevierd geworden.

De Groothertog en Groothertogin van Oldenburg hebben een bezoek bij de Koningin afgelegd.

De Graaf *von Feliheim*, die H. M. van wege den regerenden Hertog van Brunswijk geeft geluk gewenscht, is weder van hier vertrokken.

— Het parlement zal niet voor de maand November bijeenkomen. De parlements-verkiezingen in Ierland zijn voor vier vijfde gedeelt in den hervormings-gezinden geest uitgevallen.

— Voor Gravesend is den 17 de stoomboot *Medway* afgebrand er bevoelden zich omtrent 150 personen aan boord, die meerendeels in zee zijn gesprongen; eenigen echter worden vermist.

— Men heeft berigten uit Maltha, van den 15 dezer. De cholera nam in hevigheid van aard af, hoewel anders het aantal aangetaste aanzienlijker werd.

In Alexandrie was de ziekte mede uitgebroken, ten gevolge waarvan de stoombooten tusschen Egypte en Frankrijk bleven liggen.

— Alhier zijn brieven uit Athene tot den 25 Julij ontvangen, in welke de toestand van Griekenland donker wordt afgeschilderd; daar zij het voorstellen als of zij door roofzieke benden worden afgevoerd, diegeheele dorpen uitplunderen, terwijl het volk zich ontevreden betoont, dat de Koning geen nationale vergadering bijeenroept en eene constitutie invoert, van welk een en ander hem zijne Beijersche raadsheden, volgens deze brieven, terughouden. De Generaals *Gordon* en *Mamouris* zouden hunne ontevredenheid jegens de regering luide te kennen gegeven en de laatste zelfs het bevel over de toevertrouwde troepen nedergelegd hebben.

— Het federaal Congres der Republiek van Centraal Amerika heeft, bij decreet van 11 April laatstleden, het besluit van het Uitvoerend Bewind goedgekeurd, waarbij bepaald wordt, dat de helft der opbrengt van het regt op den tabak tot betaling der buitlandsche schuld, zal worden aangewend.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 21 Augustus.

De Koning heeft een grooten maaltijd op het kasteel van St. Cloud gegeven, waarop de leerlingen der Universiteit, die zich door hunne studien het meest onderscheiden hadden, benevens hunne hoogleeraren, genoodigd waren.

Velen gelooven dat de ontbinding der kamers uitgesteld zal worden tot na de bevalling der hertogin *van Orléans*, die zich, naar men onderrigt wil zijn, in gezegende omstandigheden bevindt.

— In den *Moniteur* vindt men een tractaat van vriendschap, koophandel en zeevaart tusschen Z. M. den koning der Franschen en de Republiek Bolivia gesloten en den 9 December 1834 te Chuquisaca geteekend.

— In het departement van het westen zijn weinig Protestanten; een of twee kantons der Vendée tellen er hier en daar eenige verstrooiden; sedert eenige maanden merkt men onder hun zekere pogingen op om nieuwe bekeerden te maken. Zij bieden aan en deelen boeken van het bijbelgenootschap of andere van de maatschappij genaamd der godsdienstige tractaten, uit; die boeken worden dikwijls geweigerd en komen vermoedelijk van vreemdelingen, die dezelve even als te Kamerijk, Autun, Lyon, Perpignan enz. verspreiden.

— De twee Engelsche Bisschoppen, die eenige maanden geleden, door Parijs getrokken zijn, zich naar Rome begevende, zijn in de afgelopen week alhier gepasseerd, naar Engeland terugkeerende. Deze Prelaten zijn korten tijd alhier verbleven; zij zijn de heeren

Griffiths en *Walsck*, Vikarissen Apostoliek van het distriet van Londen en van het Midden distrikt.

— Mgr. *Capaccini*, substituut der Staats-Secretarij van Rome, is op zijne reize in Duitschland, te Dresden, bij Mgr. *Mauerman*, Katholijk Bisschop in die stad residerende, verbleven.

— De opening van den spoorweg naar St. Germain is op Zondag den 27 dezer bepaald.

— Zie hier de reeks van telegraphische berigten, omtrent Spanje sedert door het gouvernement bekend gemaakt.

„*Narbonne 15 Augustus.*”

„De generaal *Oraa* was van Penaroijsa op Valencia teruggekomen, van waar hij den 9 vertrokken was, om Chiva aan te vallen, alwaar zich *Sanz* en *Tallada* bevonden, die de huertas van Valencia en Castellon op contributie hadden gesteld. Deze benden hem niet afgewacht hebbende, zoo heeft *Oraa* zich op Segorbja gerigt, om haar te verhinderen zich met haar konvooi bij den pretendent te voegen.

„Den 4 onderschepten de Carlisten, op den regter oever van den Ebro, de gemeenschap van Tortosa met de zee. Zij hebben het fort Lacava ingenomen en belegerden Mora, in het gezigt van *Ayerbe*, bij wien de baron *de Meer* zich zoude voegen.

„De ligting van manschappen door de centrale junta bevolen, is te Barcelona niet doorgestaan.

„*Bajonne, 15 Augustus.*”

„Men schrijft uit Saragossa van den 11, dat *Espartero* den 9 van Daroca naar Madrid is vertrokken met twaalf bataillons; dat *Buerens* van hetzelfde punt naar Teruel is vertrokken, en dat *Oraa* zich in de omstreken van Valencia ophoudt, werwaarts de hoofdmagt van de insurgenten is vertrokken.

„*Bajonne, 15 Augustus, des avonds.*”

„De Carlisten waren den 11 op 3 uren afstand van Madrid. De verdediging van de stad was georganiseerd geworden, en *Espartero*, in allerijl ontboden, was den 12 met 10,000 man te Guadalazara aangekomen.

„*Bordeaux, 15 Augustus.*”

„In de brieven heden uit Saragossa ontvangen, wordt niets aangaande den pretendent gezegd. *Espartero*, na de noodige beschikkingen tegen hem te hebben gemaakt om de operatie voort te zetten, is met eenige bataillons naar Madrid op marsch gegaan.

„De kolonne onder bevel van den brigadier *Aspiroz* uit Madrid getrokken, heeft zich te Guadarama met de afdeeling van *Vigo* vereenigd, om op Segovia af te gaan.

„*Bordeaux, 16 Augustus.*”

„De Carlistische expeditie, die Madrid tot op 3 uren genaderd was is teruggetrokken op de Fonda de la Trinidad, waar zij den 12 stond. *Vigo* door eene brigade versterkt, bezette dienzelfden dag Noras, den weg van Guadarama en het Escuriaal dekkende. In den avond van den 12 was de voorhoede van *Espartero* te Madrid binnengerukt, alwaar onder de militie de grootste geestdrift heerschte, zijnde dezelve bereid om gezamenlijk tegen den Pretendent op te trekken; de komst van *Espartero* had deze nationale beweging noodeloos gemaakt. De vijand zou nu tot het uiterste vervolgd worden.

„De Pretendent was te Chiva, en *Oraa* door de divisie van *Buerens* versterkt, rukte tegen hem op.

„*Bajonne 16 Augustus.*”

„*Madrid den 12.* — Een nieuw alarm heeft gisteren plaats gehad, ten gevolge van een gevecht zonder noodlottig gevolg, tusschen de Carlistische voorposten en de troepen van den Generaal *Vigo* te Torreladones (5 uren van Madrid). Het schijnt dat de vijand bepaaldelijk zijne posities van gisteren heeft ontruimd. *Espartero* is in persoon dezen morgen aangekomen. De hoofdmagt zijner troepen zal zich dezen avond te Alcala de Henares bevinden. Madrid is rustig en de nationale garde legt veel ijver aan den dag.

„*Marseille, 17 Augustus.*”

„Den 6 was het garnizoen van Valencia onder de wapenen ten gevolge van de tegenwoordigheid der insurgenten onder *Sanz*. De Generaal *Oraa* te Castellon vernomen hebbende, hoe het met de stad Valencia gelegen was, vertrok naar Murviedro, gereed om op Chiva te trekken, waar de afdeelingen van *Sanz*, *Forcadel* en *Talada* hem afwachten.

„Men zeide dat don *Carlos* zich te Villaréal bevond.

„De *Egle* was op de reede van Valencia.

„Deze berigten zijn gisteren door de stoomboot *la Méditerranée* aangebragt, die den 29 naar de havens van Spanje en Malaga zal terug varen.

„*Narbonne, 18 Augustus.*”

„*Perpignan den 17* — Den 12 geloofde men te Valencia, dat de Pretendent, die zich den 10 te Mirambel bevond, op het berigt van de inneming van Segovia, naar Madrid was opgetrokken.

„*Oraa* was den 11 te Segorbja, naar Teruel marcherende.

„In het hospitaal van Valencia lagen 1200 soldaten van de Koningin.”

„*Bordeaux, 18 Augustus.*”

„Volgens rapport van *Buerens* en van den gouverneur van Daroca, van den 13 te Saragossa publiek gemaakt, is de pretendent met 4 bataillons den 11 te Altambra, en den 12 te Cella doorgetrokken, zijnen weg nemende naar de Sierra d'Albaracin. De acht benden volgden hem.

„*Oraa* was den 10 te Xerica, en trok op Teruel.”

Het gebergte waarheen don *Carlos* trekt, scheidt Neder-Arragon van Kastilien en staat in verband met andere ketenen in het hart van Spanje, op een afstand van 20 tot 30 uren boven Madrid.

— Uit *Bajonne* schrijft men van den 15, dat er te Bilbao eene beweging ten voordeele van don *Carlos* had plaats gehad, en dat *Uranga* in Navarre op het punt was Penarrade te nemen.

— Het *Journal des Débats* meldt in zijn naschrift, dat vóór eergisteren, op het oogenblik dat de koning de Tuilerien verliet, iemand van onder zijn jas een verborgen pistool liet vallen. Hij was terstond door politie-agenten gearresteerd en naar de prefectuur van politie gebragt. Het was iemand van omtrent 28 jaren.

N E D E R L A N D E N.

’sHERTOGENBOSCH, den 23 Augustus.

Gisteren is alhier de geboortedag van Z. K. H. *Willem-Frederik Nikolaus-Albert*, jongste zoon van Z. K. H. Prins *Frederik* op de gebruikelijke wijze gevierd; morgen zal de 65 verjaardag van Z. M. den Koning binnen deze stad door het uitsteken van vlaggen, op alle openbare gebouwen, bruggen en forten, het luiden der klokken, het bespelen der beide carillons en het houden eener groote parade der schutterij en in garnizoen zijnde troepen gevierd worden. Zijnde daarna ter waardige viering van dezen heuglijke dag, de civiele en militaire autoriteiten, door den Heer Generaal Majoor Opperbevelhebber dezer vesting op een diné uitgenoodigd des avonds zal het stadhuis en de tuin van het Casino fraai verlicht zijn. Om aan dit feest allen luister bij te zetten, zullen heden avond, uit hoofde van het op morgen avond invallende concert en bal in het Casino, op de Orthensche schans ten negen ure door de artillerie, onderscheidene vuurwerken afgestoken worden, zullende naar men verneemt, de Orthensche poort tot elf ure open blijven, om den ingezetenen de gelegenheid te verschaffen, dit prachtige gezigt in den nacht te kunnen bijwonen.

— In de residentie zijn aangekomen en aan het hotel *Betteville* afgestapt Z. H. de prins *de Chimay* en de hertog *d'Osuna*.

— Zijne Majesteit de koning heeft eene gouden medaille doen uitreiken, ter waarde van 10 ducaten, aan den heer *A. Stevenson* civiel ingenieur te Edinburg, als een blijk zijner goedkeuring en tevredenheid wegens het aan Hoogstdenzelve aanbieden van een gedrukt exemplaar van een door hem uitgegeven verslag, betrekkelijk de kustverlichting door middel van buizen, mitsgaders aan den heer *J. J. Pennincke*, med. doct., te Twello, eene zilveren medaille, als een gelijke blijk van goedkeuring wegens het aanbieden van een exemplaar van zijn werk, getiteld *critische beschouwing der theoretische en praktische geneeskunde op haren tegenwoordigen stand, met betrekking tot de leer der bloedontlastingen*.

Het heeft Hoogstdenzelve behaagd, aan commissarissen over het vaderlandsch fonds ter aanmoediging van 'sLands zeedienst, ten behoeve van de kweekschool voor de zeevaart te Amsterdam, als nog eene Rijks subsidie van f 19,000 te verleenen,

— Met den laatsten der vorige maand is eervol uit het vaste corps officieren der nederlandsche marine afgevoerd de luitenant ter zee der eerste klasse, *N. W. Jager*; zijnde met den 1 September aante staande belast met de werving van schepelingen te Amsterdam, met behoud van den titularen rang, thans door hem bij het corps bekleed.

— Sedert de laatst gedane bekendmaking zijn door de belanghebbenden geligt de volgende door Z. M. verleende octrooijen:

Een octrooi in dato 16 April 1837, voor den tijd van tien jaren verleend aan *J. Chanter* te Londen, domicilium gekozen hebbende bij *A. Ferrier* te Rotterdam, op de invoering van eene verbetering van fornuizen, geschikt voor branderijen en stoomketels voor fabrieken, als ook ter voortstuwung van schepen en andere vaartuigen.

Een octrooi in dato 1 Mei 1837, voor den tijd van vijf jaren verleend aan *A. van der Ploeg* te Leeuwarden, op de uitvinding van een werktuig tot het breken van beenderen, ten einde die geschikt te maken om als meststof te kunnen worden gebezigd.

Een octrooi in dato 5 Mei 1837, voor den tijd van tien jaren verleend aan *N. Thornton* te Londen, domicilium verkozen hebbende bij den Advokaat *G. Delprat* te 'sGravenhage, op de invoering van de zoogenaamde collier's stoomketels.

Een octrooi in dato 5 Mei 1837, voor den tijd van vijf jaren verleend aan *S. E. Cohen Noot* te Amsterdam, op de uitvinding van

een werktuig tot het tegengaan van het stamelen, en tot het verbeteren van de uitspraak der tong- en verhemelte-letters.

Een octrooi in dato 29 Mei 1837, voor den tijd van vijf jaren verleend aan *J. F. Bosdijk* te Schoonhoven, op de uitvinding van eene verbeterde wijze van vervaardiging van het zoogenaamde zegen- of zalmgaren.

Een octrooi in dato 5 Julij 1837, voor den tijd van vijftien jaren van af den 28 September 1836, verleend aan *L. A. Castillon du Portail* te Parijs, domicilium verkozen hebbende bij den advocaat *H. G. J. Grégoire* te 'sGravenhage, op de invoering van een verbeterd zamenstel van werktuigen tot vervaardiging van houten vaatwerk.

— Daar er twijfel gerezen was, of iemand, die wegens zijne benoeming tot ontvanger der belastingen, zijn verblijf van elders heeft moeten overbrengen, daardoor moet geacht worden deszelfs radicaal als lid van den stedelijken raad in zijne vorige woonplaats te hebben verloren, heeft *Z. M.* verklaard dat, ofschoon vroeger is beslist, dat als bedieningen of commissien van wege den Koning te hebben verloren, moeten beschouwd worden zoodanige, welke door *Z. M.* herroepen of ingetrokken kunnen worden; waaronder mitsdien ook de post van ontvanger der belastingen behoort nogtans daar art. 44, vergeleken met art. 109 van het reglement voor het lidmaatschap van den Raad, de eenige of voornamste huisvesting in de stad vordert, aan welk vereischte de verplaatsing als ontvanger der belastingen niet toelaat te voldoen, de in dezen bedoelde ontvanger geacht moet worden buiten het bezit te zijn geraakt van een der vereischten in de leden van het stedelijk bestuur; dat hij echter zijn politiek domicilie zijner vorige woonplaats behoudt, zoo lang hij niet, door het uitdrukkelijk overbrengen van hetzelfde, of door het elders uitoefenen van politieke regten, getoond heeft daarvan afstand te willen doen.

— Men schrijft uit Winschoten van den 14 dezer:

„Te Veendam heeft eergisteren, terwijl een vuurwerkmaker in zijne woning bezig was een aantal zwermen te maken, door het onvoorzigtig in de nabijheid plaatsen van vuur, het kruid vuur gevat en eene vrij hevige uitbarsting veroorzaakt, waarbij die vuurwerkmaker deerlijk het aangezigt en de handen heeft gebrand. Het huis is merkelyk beschadigd, doch de ontstane brand is spoedig gebluscht.”

— Men meldt uit Amersfoort, dd. 16 Augustus.

Op daartoe gedane aanklagte, is in de vorige week alhier een geregteijk onderzoek aangevangen ter zake van voortdurend zware mishandeling en opsluiting van een jongen, omstreeks 16 jaren oud, welke bij zijnen voogd inwoonde. Vele gruwzame geruchten zijn deswege in omloop, waaraan men slechts gedeeltelyk geloof mag hechten en men zal het aangevangen onderzoek moeten afwachten, om de plaats gehad hebbende omstandigheden met eenige zekerheid te leeren kennen. Dit is zeker, dat het kind eene akelige levenswijze heeft ondergaan, en verblijd is andere huisvesting te hebben verkregen. Intusschen is de aandacht van het publiek op deze zaak bijzonder gevestigd, hetwelk de reden is, dat gepasseerden Zaterdag, bij gelegenheid, dat een onderzoek aan het huis der beklagden door de geregteijke beambten geschiedde, eene menigte nieuwsgierigen zich daarheen hebben begeven, om iets ter dier zake te vernemen. Alstoen werden scherpe berispingen tegen de beschuldigten geuit, doch de politie handhaafde de orde; en het was slechts een beschonkene, die tot de door de politie afgezette plaats wilde doordringen; zijnde eenigen tijd daarna de menigte geregeld huiswaarts gekeerd.

Gisteren avond is eene vrouw op de straat door eenige lieden van de mindere klasse mishandeld geworden, uithoofde zij beschuldigd wordt mede deel te hebben genomen aan de mishandeling van opgemeld kind, en zulks voor geld te hebben verrigt. — De daarin betrokkene personen durven zich niet op straat te begeven uit vrees dergelyke mishandeling te zullen ondergaan.

— Men schrijft van den Helder dd. 20 Augustus.

Gisteren avond omstreeks elf ure is het Nederlandsch exercitie eskader, onder bevel van den Kapitein ter zee *Machielsen*, ter rede alhier ten anker gekomen.

— Men meldt uit Kampen dd. 20 Augustus:

Men heeft een begin gemaakt met de ophooging van de straat in de Scheepensteeg; het plan is zulks langs den Ysselkant voort te zetten, en alzoo de stad van die zijde voor overstroming te beveiligen.

— In het afgeloopen jaar zijn op het eiland Curaçao geboren 458 kinderen als 209 van het mannelijke en 249 van het vrouwelijke geslacht, en gestorven 252 personen, 104 van het mannelijke en 148 van het vrouwelijke geslacht. Het getal der huwelijken was 32.

ONTDEKKINGEN IN FRANKRIJK.

Het dagblad *l'Orléanais* verhaalt eene belangrijke ontdekking,

die in de gemeente des Hermites, ten noorden van het departement Indre en Loire heeft plaats gehad. Bij gelegenheid van het graven eener put, heeft men eene bedding versteende brandbare stof, welke door de inwoners van dat land voor steenkool beschouwd werd, gevonden. Deze brandbare stof is dadelijk onder de smeden in de nabijheid verdeeld, om onderzocht en beproefd te worden, welke goed en deugdelijk is bevonden. De maatschappij van landbouw te Tours van deze ontdekking onderrigt, heeft zich aan het hoofd eener inschrijving gesteld om de nasporingen voort te zetten.

L'Indépendant van de Moezel deelt ook eene belangrijke ontdekking mede. Aan de poorten van Metz, aan het zuid-einde van het dal van Mance staat eene boerderij, waar weinige dagen geleden een werkman in eenen sloot gravende, eenige steenen vond, die hij voor ijzer of metaal aarde beschouwde; deze staaltjes werden door hem naar de smederijen van Ayanges gebragt, alwaar men daadwerkelijk bevond dat het ijzer was.

Na een meer oplettend onderzoek ontdekte men de kenteekenen van talrijke beddingen. De boerderij van Mance, die slechts korten tijd geleden, door den tegenwoordigen eigenaar voor 30,000 francs gekocht is geworden, is thans, naar men verzekerd, voor 130,000 francs door een der rijkste smeden van dat land gekocht, die, zoo men zegt, aldaar eene groote smidse zal oprigten.

Volgens de *Spectateur van Dijon* heeft de geleerde historicus schrijver van Appenzell de heer *Zelveguer*, te Dijon in de Archiven van Bourgogne mede belangrijke bewijsstukken, betrekkelijk de oorlogen en tractaten der Fransche hertogen met Zwitserland en Oostenrijk gevonden. Hij heeft ook met vrucht de diplomatieke stukken in de correspondentie van den heer *de Vergennes*, gedurende zijne ambassade, die in de openbare bibliotheek bewaard worden, onderzocht.

AUZOU EN CHATEL.

De kerk Auzou in Parijs is geheel ontbonden; het lokaal is gesloten; het opschrift, hetwelk boven de deur was, is verdwenen; men weet niet wat er van het hoofd geworden is; zijne acolijthen zijn verstrooid, zelfs zijn er, die tot berouw en boete teruggekomen, en over de rol die zij gespeeld hebben, verlegen zijn; er is derhalve geene spraak van deze kerk meer; de sluiting derzelve heeft noch beweging noch klage veroorzaakt; wie ook zou in deze mommerij belang stellen? Wie gevoelde niet dat deze eeredienst bespottelyk en deze hervorming ongerijmd was. Het arrest van het hof van Cassatie heeft dit alles doen verdwijnen en deze heiligschende aanslag is ongetwijfeld voor altijd verdwenen.

Dan, terwijl deze ergernis heeft opgehouden, blijft echter eene andere bestaan. De Fransche kerk *Châtel* is altijd open. Zij houdt niet op hare diensten aan te plakken en de sermonen voor Zon- en Feestdagen aan te kondigen; alleen schijnt zij in hare predikingen meer omzigtig te zijn; zij predikt de liefde tot de orde, het goed gedrag enz. Zij valt zoo hevig niet meer aan als eertijds. Zij heeft het laatste Feest, doch men bedriegt zich, het was het Feest niet der H. Maagd, het was dat van den grooten *Napoléon*, gevierd. Deze Heilige was het die men dingsdag den 15, Augustus plegtig gevierd heeft. Een ieder vraagt zich af, hoe het mogelijk geweest is, dat lieden zich boven de wetten weten te verzetten? Een solemneel gewijsde heeft verklaard, dat de bijeenkomsten der Fransche kerk niet wettiglijk geautoriseerd waren; welnu, ten spijt van dit arrest, blijft de kerk *Châtel* bestaan; is de justitie ten hare opzichte onvermogen? De jurisprudentie verandert die van straat tot straat? Hetgeen in de boulevards verboden is, zal dit veertig passen verder geduld worden? Kan men in de voorstad den spot met een arrest drijven, hetwelk aan de poort St. Martin is ten uitvoer gelegd? Dit is eene beleediging de openbare orde aangedaan. Hoe wil men dat het volk de justitie eerbiedige, wanneer het ziet dat men met dezelve den draak steekt.

(*Ami de la religion*).

DE VORST VAN WALDECK.

In de omschrijving van het bisdom van Paderborn (Pruissen) is een klein vorstendom, hetwelk de reizigers met onverschilligheid doortrekken, doch hetwelk de Katholijken niet kunnen verachten. Dit is het vorstendom van Waldeck, hetwelk slechts drie steden en eene bevolking van nauwelijks 55,000 zielen telt. Dáár leeft, sedert het tijdperk van *Luther*, te midden eener geheel Luthersche bevolking eene katholieke colonie, welker standvastig geloof en zuivere zeden eene levendigste belangstelling inboezemt. Deze colonie leeft afzonderlijk in een groot dorp, omringd van gehuchten en hetwelk Eppen genaamd wordt. Eenige families alleen bewonen sedert eenige jaren de stad Arolzen, hoofdstad van het vorstendom.

Ingesloten tusschen de twee pruisische gouvernementen van Minden en Arenberg, heeft het land van Waldeck altijd den invloed van het pruisische stelsel ondergaan en tot aan de laatste tijden

zijn de katholieken aldaar met het vijandig wantrouwen, hetwelk de Koningen van Pruisen hun bij voortdurend bewezen hebben, behandeld geworden. Bevoens begrepen in de omschrijving van het Aartsbisdom van Keulen, zijn de katholieken van Waldeck in 1821 door de bulle *de salute animarum* in het Bisdom van Paderborn ingelijfd. Hunne kerk was tot hiertoe alleen als eene missie beschouwd, zonder eenig wettig bestaan te hebben. Langen tijd werden zij in eene soort van uitsluiting in de regten aan hunne medeburgers toegekend, gehouden; doch de tegenwoordige regerende Vorst heeft zich meer billijk jegens hun gedragen en begrepen, dat het regtvaardig was hun, ondanks hun klein getal en welligt om die reden, dezelfde regten als aan zijne andere onderdanen toe te staan. Eenige jaren geleden verleende hij eene grotere dotatie aan hunne kerk, vergrootte het tractement van hunnen herder en gaf hun, om die functien te verrigten, een jong verdienstelijk en in allen opzichte waardig Priester, die het vertrouwen van alle weldenkenden verworven had.

Om deze daad van gerechtigheid en edelmoedigheid te bekroonen, heeft hij bij eene ordonnantie van 1836 aan den katholieken Pastoor al de parochiale regten, die tot daartoe alleen voor de protestantsche leeraren waren voorbehouden, toegestaan; voortaan kunnen de echtgenooten die tot verschillende geloofsbelijdenissen behooren, zoodanige huwelijksche voorwaarden voor de godsdienstige opvoeding hunner kinderen maken, als zij geschikt zullen oordeelen. Het is ook aan hun overgelaten om hun huwelijk, hetzij door den katholieken Pastoor, hetzij door den lutherschen dominé, in te zegenen, zonder eenig ander gezag dan hun geweten te raadplegen. De personen, die een gemengd huwelijk hebben aangegaan, kunnen hunne kinderen door den lutherschen leeraar of den katholieken Pastoor doen doopen, *zonder gehouden te zijn, zoo als in Pruisen, daarvoor eene voorafgaande autorisatie van het gouvernement te vragen.* Eindelijk ingeval van overlijden, kunnen zij volgens den katholieken of protestantschen ritus doen begraven.

Men moet van nabij den staat der slavernij gezien hebben, waarin de meeste kerken van Duitschland ten aanzien van het burgerlijk gezag staan en der afhankelijkheid van de protestantsche leeraren, waarin zij vooral in Pruisen, zijn, om de door den Vorst van Waldeck aan zijne katholieke onderdanen verleende vrijheden te beseffen en zich een denkbeeld hunner erkentelijkheid te vormen. Zij kunnen hunne vreugde niet bedwingen, wanneer zij de vergelijking van hunnen tegenwoordigen staat maken met dien, waarin zij eenige jaren geleden waren of in welken hunne voorouders leefden; het is een belangrijk voorbeeld, hetwelk de Vorst van Waldeck gegeven heeft en men twijfelt niet of de gelukkige resultaten, die daarvan het gevolg geweest zijn, namelijk de gehechtheid dezer dagen door de erkentelijke katholieken voor hunnen Vorst aan den dag gelegd, zullen op de gesteldheid der naburige Vorsten eenen diepen indruk maken.

*** Getrouwd
JOHANNES FREDERIK BUNBERT,
van Amsterdam,

met

WILHELMINA JOHANNA PORTIER,
van 's Hertogenbosch.

Deze dient tot kennisgeving aan familie en bekenden.
's Bosch, den 21 Augustus 1837.

BEKENDMAKINGEN.

*** De ondergeteekende met bevreemding in het Dagblad den *Noord-Brabander* van den 19 Augustus laatstleden gezien

hebbende eene Bekendmaking van **H. J. VAN KUYCK** zich noemende (**G O U D - Z I L V E R - S M I D** en **K O P E R S L A G E R**), wonende te *'s Bosch*, waarbij die persoon de OPZEGGING van een bij hem besteld **Z I L V E R E N L I E V E - V R O U W E N B E E L D** annonceert, *vermoedelijk* (zoo als aldaar wordt gezegd), *omdat het maken van dergelijk Werk boren de kunde van den besteller was*, verwittigt door deze het geëerd Publiek, dat hij niet, dan met achterstelling van vroeger besteld werk, dit **B E E L D** op den 10 September dezes jaars in gereedheid kunnen hebben, indien hij het eigenhandig vervaardigde, in zijn welbegrepen belang ge noodzaak is geweest, het Drijven van hetzelfde aan een ander over te doen en, omdat hij den genoemden **VAN KUYCK** als in het **D R I J V E N** niet onervaren kende, denzelven daarmede heeft begunstigd; dat ter dier gelegenheid uitdrukkelijk is afgesproken, dat hiervan aan **NIEMAND** **I E T S H O E G E N A A M D** mogt worden bekend gemaakt, dat hij vermeende, dat dit zijn vertrouwen met dankbaarheid was aangenomen en daarvan mitsdien niets zoude aitlekken, dat hij zich echter in die meening verschrikkelijk heeft bedrogen gevonden, dewijl het aangenomen geheim reeds kort daarna moet zijn gebroken, als zijnde daarvan door de geheele stad openlijk gesproken geworden; dat hij ondergeteekende toen dadelijk dat werk heeft opgezegd, en het boven bedoeld **L I E V E - V R O U W E N B E E L D** **Z E L F** vervaardigd; dat hij thans alle kenners uitnodigt, dat Beeld ten zijnen huize te komen bezigtigen, ten einde te oordeelen, of hij ondergeteekende **A L** of **N I E T** in staat is, zulk Werk te maken, en of de genoemde **VAN KUYCK** regt heeft gehad, om de kennis van den ondergeteekende in het **D R I J F W E R K** als twijfelachtig te doen voorkomen.

Hij oordeelt deze bekendmaking voldoende, om zijnen eer, goeden naam en crediet tegen alle regtstreeksche en zijdelingsche aanrandingen te wreken, zoo als hij het er voors houden mag, dat door dezelve wel al de uitwerking, welke **VAN KUYCK** zich van zijne bekendmaking heeft kunnen voorstellen, ten eene maal zal zijn verijeld.

's Bosch,

den 22 Augustus 1837.

P. KROYMANS, Zilversmid
en Grootwerker,

MARKTBERIGTEN.

Graanprijzen te Eindhoven, den 23 Augustus 1837.

Rogge	} <i>het Ned. Mud.</i>	5-00 à 0-00
Bekweil		4-10 à 0-00
Haver		2-80 à 0-00
Het Nederlandsche pond Boter		0-40 à 0-42
De 4 Nederlandsche ponden Roggebrood		30 Cents.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De notering was ter Parijsche beurs van den 21 als volgt: 5 pCt. 110, 90, 110, 75; 3 pCt. 79 45, 79, 40; Sp. 22 7/8, 22; Pass. 5; Nap. 96, 95, 96, 60; Rom. L. 101; Port. 3 pCt. 25 1/4. Ter Antwerpsche beurs van den 22 waren de fondsen genoteerd: Belg 101 1/2; Sp. Ardoin 18 3/4, 3/4; Pass. 5; Diff. 7 O. Metall. 104 1/2; Nap. rent. 91 1/4; B. Tav. 57; Sicil. 91 1/2; Rom. L. 100 1/2; Certif. te Antw. 97 1/2; Braz 85 1/2.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Maandag den 21 Augustus (ten half vijf ure).
Werk. Sch. 2 1/2 pCt. 52 7/8, Dito 5 pCt. 100 3/4, 13 1/2, Kansbil. f 22 1/2, Amort. Synd. 4 1/2 pCt. 94 93 7/8; Dito 3 1/2 pCt. 76 7/8; Handl. 163 3/4, Oost-Ind. 5 pCt. 98 3/4; Dito van pCt. 98 3/4; Ard. van 85 p. s. 18 3/4, 7/8, 19, 18 1/2, 1/2; Mel. 5 pCt. 100 1/2; Columb. 19 1/2, 1/2.
Dinsdag den 22 Augustus (ten half vijf ure).
Werkel. Schuld 2 en 1 h. pCt. 52 1/2, 3/4; Dito 5 pCt. 100 3/4, 1/2; Kansbil. f 22 1/2; Amort. Synd. 4 1/2 pCt. 93 3/4; Dito 3 1/2 pCt. 75 7/8; Handl. 163 1/2; Oost-Ind. 5 pCt. 98 1/2, 1/2, 1/2; Ard. van 85 p. s. 18 1/2, 9 1/2; Dito Comp. van Nov. 35, 37; Dito van 23 1/2; Metall. 5 pCt. 100 3/8, Columb. 19 3/8.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN, TE AMSTERDAM. Den 21 Augustus 1837.

Laagste Hoogste Koers ten			Laagste Hoogste Koers ten			Laagste Hoogste Koers ten		
koers.	koers.	4 1/2 ure.	koers.	koers.	4 1/2 ure.	koers.	koers.	4 1/2 ure.
NEDERL. WETTS sch. 2 1/2 pCt.	52 13/16	52 7/8	PORTUGAL, Obl. te Lond.	5	pCt.	PRUISSEN, dito dito R. 50.	f	109 1/2
Dito dito..... 5	100 3/4	100 3/4	Dito dito..... 3	25 1/4		Negot. Londen 1830.... 4	pCt.	
Uitgestelde schuld.....			NAPELS. Cert bij L et B. 5	89		OOTENR. Aane L. fl. 100	f	
Kansbilj. van dito..... f	22 5/8	22 1/2	Dito bij Falconn. et C. 5			Dito dito fl. 250	pCt.	100 1/2
Amortisatie Syndikaat 4 1/2 pCt.	93 7/8	94	Leen. te L. bij Roths. 5			Metallick..... 5	pCt.	100 1/2
Dito dito..... 3 1/2	76		Aandeelen Tavoliere... 3			Dito..... 3		
Handel-Maatschappij. 4 1/2	163 5/8	163 3/4	Dito te Parijs..... 3			Dito te Londen gen.... 5		100 1/2
Nieuwe dito..... 4 1/2	99 3/8	99 3/4	Rusl. Obl. Hops 179 1/2, 8/6	5	10 1/2	Dito..... 2 1/2		54 1/2
O. I. Leening..... 4	91 1/4		Dito dito 18 3/4, 9	5	104 1/8	Ween. Bank Goll et C 5		102 1/2
FRANKR. Ins. Grootb. 3	79 1/2	79 5/8	Cert. bij dito 18 1/2, 3/4	5	96 1/4	Dito..... 4		
ENGLAND, dito.....			Obligatiën te Londen 5			N. Weener Aand. fl. 500	f	
SPANJE, L. bij Ard p. s. 85	18 7/8	19	Certificat te Hamburg 5			DENEMARK, L te Lond. 3	pCt.	
Dito bij dito, onb. stak.			Inschrijving in Assig. 6		66 1/2	BRAZILIEN, dito Rothsch. 5		85 3/4
Passive.....	53 1/6		Certificaten van dito... 6		66 7/8	DARMSTADT, Aand. bij Lot.	f	
Deferred.....			POLEN, Aand. Lot. fl. 300.	f		Russ. Fa. Aandeel 500 fr.		228
Fransche Uitgestelde.....			" " " " 500.			Dito 100 fr.....		
Engelsche Uitgestelde.....								